

העם לא כל יום צורים

כיה כי פתרון קל זה אינו בריבוע דבור הנה, בין עמי ערב הוציאו אינטרסים אחרים, בעיות מקומיות ואף הבדלי זהות. כך ירד הפתרון מן הפרק. לרבים היה נדמה כי יחד עמלו ירד מן הפרק האיש שסימל פתרון זה: גמאל עבד אל-נאצר. אולם הנשיא המצרי הוא אדם גמיש מאין כמוהו, והוא היה הראשון שהסיק את הלקח של הי כשלוו והפך למרכז ההתפתחות החדשה. התפתחות זו באה עם המהפכה העיראקית השנייה. היא סימלה פתרון חדש. אומנם, אותו פתרון נשמע כבר קודם לכן, בפי הר אנשים החיוביים שתמכו בשעתו בעבד אל-נאצר. אך קאסם איש מבלבל ואנו, כי, התנכר לו. המישטר החדש, בראשותו של עארף, רשם אותו על דגלו.

פתרון שני זה: איחוד העולם הערבי בי מיסגרת כללית, אך ללא ביטול הריבונות של כל מדינה. רעיון זה דומה לפתרון המתגבר עתה באירופה המערבית. עבד אל-נאצר, ש מיהר להצטרף אליו, מצא לו הגדרה פופו לארית: "איחוד המטרות". העיראקים מצאו בן-ברית חשוב בדרך זו: מפלגת אל-בעת ("התחיה") הסוציאליסטית, הדוגלת באיחוד כל-ערבי, ושגם היא עברה מדרך של איחוד חדמידיני לדרך של איחוד רבי-מדיני. ברית זו בין עארף וקציניו לבין

אחיה של פורים שררה בכל הארץ. יל דים בתחפישות סטגוניות, מהן רבות מוצ לחות, הסתובבו ברחובות, כשהם קורנים מאושר. גם המבוגרים לא נטו לעסוק בעניי נים רציניים. במצבירות זה נקבלה ההתפוצצות בדמשק כמו יריה של אקדח-צצועים. הקול נשמע מרחוק, אבל התגובה היתה מבודחת. "עוד מהפכה ערבית" אמרו לעצמם אזרחים רבים. ציירי הקאריקטורות ביטאו אף הם דיעה זו, התחרו זה בזה בציורים פוריימים על גשף המסיכות הערבי.

חוגי הממשלה לא נהגו אחרת. אמנם, ההליקופטרים עפו כציפורים שיכורות אנה ואנה, אל מקום חופשתי של ראש-הממשלה וחזרה, הביאו עמם את ראשי המפלגות. או למ התגובות ה"בלתי-רשמיות", שפורסמו ב הרחבה, בהירו לחלוטין כי לממשלת-ישראל אין מה להגיד על המתרחש בצפון. המסיכות ננזפו. אך מאורעות דמשק לא היו מבדחים. הם היו חלק מתהליך היס טורי גדול, שישנה עד ללא-הכר את הנוף בו שוכנת ישראל. בהעמדה פנים כאילו זה

איסוף החוזים וההסכמים שנחתמו בעשר השנים האחרונות. חברי הוועד לא הבינו מה קורה. "הוא באנו להמשיך עם חתימה על החוזה החדש!" קרא אפרים אידס, איש הסתדרות הפקידים. גלור, הפקיד מס' 1 של החברה, חזר על ה הצהרה הכתובה: "עכשיו נדון באיסוף החו זה וההסכמים שנעשו בעשר השנים האחרו נית".

אידס קם ברוגזה. "בואו נלך", אמר לחברי הוועד, "אין לנו מה לעשות כאן". היתה זו הכרזה ברורה, כי ההנהלה אינה חולמת על חתימת חוזה חדש, שיכיר בזכויותיהם ובמעמדם המיוחדים של צותי אחר.

וידיד בחלונות הגבוהים

אז בא הניצוץ, שהצית את חבית ה דלק. לחברי הוועד נודע, כי ההנהלה הטילה על ארבעה אנשי אחר תפקיד חד במחלקת מיבצעי אחי. עצם התפקיד לא היה בו משהו מיוחד: לערוך ולעכף את ה הפעלת מטוסי הסילון של החברה. אך מכיון שהמינויים נגעו למחלקת-מיבצעי-אוויר, פי רשו זאת אנשי הוועד כחוויה על התלול הישן של הענקת סוכריה. וזאת — כשהיו על פרק מס' 1 של ההסכם החדש טרם יבשה.

גם אלה שקיבלו את התפקידים החדשים הבינו היטב את משמעותו. השיב הקברניט אורי כהן ליו"ר ועד אצ"א, הקברניט קולמן גולדשטיין, שהוכיחו על קבלת התפקיד בצורה זו: "אם תשים לב לעקומת ההתקד מות שלי בחברה, תראה שאי אפשר לעצור

הרחק מבתיכם, כדי שאנשי האחר יהיו מובטלים מינימום של זמן מחוץ לבית.

כישטור שד ג'ונגל

התקנון החדש היה מנוגד לכל הלכי הרוח של ראשי המנגנון. כי בעזרתו היו אנשי צוות-האחר מתגבשים לכוח רציני, אשר אי אפשר יהיה יותר לזלזל בו ולהת עלם מדרישותיו. קבלת התקנון החדש היתה נוטלת מידו הפקידים את השליטה הבלעדית בחברה, נותן גם לאנשי הצוותים חלק בקבי עת מדיניות-העבודה של אל-ע.

הסביר דובר ועד אצ"א, הקברניט דויד גוטמן: "הם לא היו מעוניינים שלא-אצ"א ינתן עמדם של ממש. כי במשך כל השנים השתדלו שבין אנשי צוותי האחר ישורר מישטר של ג'ונגל".

מישטר הג'ונגל היה מושתת על ההנחה היסודית, שאם יכולה החברה לקומם איש צוות אחד נגד רעיו, ליצור ביניהם התחרות על חסדי ההנהלה — לא יוכלו צוותי-האחר לעולם לסכן את שלטון הפקידים. המכשיר שלהם נקרא בשם מחלקת-מיבצעי-אוויר. זהו הדרג העליון הפתוח כיום לאנשי האחיה, בחברת התעופה הלאומית. אלה ה מגיעים למחלקה זו הרפלים בלבד, בעלי מעמד מינהלי. אם פעם יפתחו גם הדרגים הגבוהים יותר של ניהול החברה בפני אנשי טיים — הרי המועמדים הטבעיים לכך הם אנשי מחלקה זו.

כיצד יכול איש אחר להגיע למחלקת מיב צעי-האחר? הוועד דורש: רק על פי ותק וכישרון. החברה קבעה: רק לפי ראות עי גיה, כדי להפריד עוד יותר בין המפקחים לבין אנשי-הצוות האחרים, פתחה החברה

ההתהווה

אותי. ואם אתה רוצה שיהיה לך פעם ידוד בחלונות הגבוהים — עזוב אותי במנוחה! לאחר שיכנון נשמעו שניים מן הארבעה לחעד, הודיעו שהם מוותרים על מינויים ה חדש. ואז פנה הוועד לזאב ברש, בהעד הסועל, שידרוש מן השניים הנותרים לחתר אף הם על המינוי. ברש השיב: "זה תפקיד כמ אחם, כנציגי ההסתדרות".

אולם מכתבי הוועד אל השנים ואל הנהלת החברה לא הועילו. באחיה המתוחה והמ חוממת, היה ברור שאם לא יימצא מוצא, פירוש הדבר: שביטה. ברש ונציגי הוועד נפגשו עם נציגי הנהלה החברה, בניסיון לב טל את המינוי עד לביורו. אך ההנהלה דח תה את ההצעה. לבסוף הכריז ברש: "אין פה עם מי לדבר!" ויצא החוצה עם חברי הוועד. אפשר להקיא מהנהלה כזאת! אמר להם במיסדרון.

אולם לפני שיאשר כל צעד נוסף של ועד אצ"א הודיע, כי עליו להביא את העניין לביור במחלקה לאיגוד מקצועי. למחרת היתה בפיו נימה שונה לגמרי. הגיבוי המוב טח נעלם, ובמקומו הציע לערוך ביורו ב שאלה אם היתה לוועד הסכמת לשגר את המכתבים ששיגר בהמלצתו שלו בעצמו. הוועד מצא את עצמו עם רגל אחת ב אחיר — כשגם ההנהלה וגם הסתדרות נגדו. אילו הסכים להצעת ברש, היה זה סוף המאבק לחווה חדש ולשינוי היחס מצד ה הנהלה. על כן החליט: אין מקום לכניעה. הפעם ישבתו.

טיסה לדא בדיקה

ה שהתרחש באז הוכיח את נכונות טענותיהם של אנשי אצ"א. שהנהלת ה חברה לא השלימה עם קיומם ורוצה לשבור אתם בכל מחיר.

הראשונים שאצו לעזרת ההנהלה, למחרת פרוץ השביתה, היו אותם מפקחים, שטיפחו על-ידי ההנהלה. הם כונסו במשרדי החברה בלוד, יצאו משם במכונית אל מסלול ההמ ראה. לא דרך השער הרגיל, כי אם דרך כניסה צדדית. כדי לא לעבור על פני נציגי השותפים. ארבעת המפקחים — תומס ג'ונס, צבי סוהר, דני רוויין ופיט ריבאס — מיהרו אל תוך המטוס. ריבאס, מהנדס-טייס ראש, אף לא ערך את הבדיקה השיגרתית על ה קרקע.

סעיף 615 של תקנות התעופה האזרחית קובע, כי מטוס ארבע-מונעי הסס לחל"ל (המשך בעמוד 18)

בפני המפקחים פתח לניצול סמכויותיהם, ול הפקת הנאות פרטיות לרוב. בחודשים ש טייסים רבים לא מילאו אפילו את הנורמה של 70 שעות טיסה, למשל, סידרו לעצמם טייסים-מפקחים 40 או 50 שעות-טיסה נוס פות, בתשלום כפול.

אפשרויות אלה הן בעלות כוח-פיתוי רב ביותר, וכל השואף להשיגן יודע כי יש רק דרך אחת לכך: למצוא חן בעיני ההנהלה, להשלים עם קיפוחם של אנשי-האוויר מוכש רים או ותיקים ממנו למילוי תפקידים אלה. אמצעי נוסף, שבעזרתו ביקשה ההנהלה לשבור או להחליש את אצ"א, היו הטייסים הזרים. טייסים אלה התעניינו בדבר אחד בל בד: משכורת גבוהה. זאת נתנה להם החברה. הורים, שקיבלו פי שלוש או ארבע משכרם של המקומיים, לא התעניינו בדברים כמו תנאים סוציאליים, או סכיני-התקדמות לע תיה ניהול החברה.

ועד אחרי ועד לחם בסוס הטרויאני הזר, הוכיח כי הטייסים המקומיים אינם רק נאמ גים ומסורים יותר — אלא גם מסוגלים להגיע לרמה המקצועית הגבוהה ביותר ב עולם. אולם עד היום מכהן בתפקיד מנהל מחלקת-מיבצעי-אוויר קברניט זר בשם תומאס ג'ונס. רוב אנשי האחר הישראלים רואים בו מכשיר עיקרי בידי המנגנון של החברה להנמיך את קומתם של אנשי-הצוותים היש ראליים ולמנוע את השתלטותם על כל העמ דות המקצועיות בחברה — מה עוד, ש השתלטותם זו היתה גם דוחקת את רגליו של ג'ונס עצמו מגיב טוב מאוד.

"אין לנו מה לעשות כאן!"

ל הדברים האלה היו ברורים להנ הלת החברה מן המבט הראשון שהעיה בתקנון המוצע. על כן מיאנה במאה תיור צים לשבת לדון בו. עד כי, לפני כשבועיים, הגיש ועד אצ"א אולטימטום: אם לא חס כים החברה לדון מיד בחווה החדש, תוכרז שביתה-אזרח של 24 שעות. ההנהלה הודי עה שהיא מוכנה לדון.

באותה ישיבה נחתם הפרק הראשון, מתוך 18 הפרקים של התקנון החדש. למעשה, רק מבוא כללי. אולם היה בו סעיף חשוב אחד: שהחברה לא תוכל להסיל תפקיד חדש על איש אצ"א, ללא התייעצות עם הוועד. למחרת התכנסו נציגי הוועד, ההסתדרות והנהלה כדי להמשיך בדיון על התקנון. ואז קרא חיים גלור, מנהל המנגנון של אל-ע, הודעה מוכנה מראש. "עכשיו נדון ב

מסיבת פורים בגני-ילדים האם היה זה אקדה צעצועים?

מישל עפקל, מנהיג אל-בעת, סללה את הדרך בפני המהפכה שהשתלטה השבוע בדמשק. ראשון בין שוויים. איך ישפיע הדבר על מעמדו של גמאל עבד אל-נאצר? אין ספק כי ברגע זה מהחה גמאל עבד אל-נאצר את האישיות העיקרית, הפופולא רית ביותר, במרחב השמי. שום מנהיג אחר אינו יכול אף להתקרב אליו מבחינת היוקרה האישית, המעמד הבינלאומי והנסיגון המדיני. אולם הנשיא המצרי הוא, עתה, "ראשון בין שוויים", לא "מלך המלכים". יתכן שזו התופעה החשובה ביותר בעולם הערבי: קמו בו בכריזמה לאומיים אחדים, שאינם מ שועבדים זה לזה, אך הדוגלים במטרות שחת. מציאות זו מכריחה את המצרים להחליף את דרכי הכפיה בדרכי השכנוע. אלג'יריה הגדולה במערב, מצרים במרכז, ה גוש העיראקי-סורי במזרח, תימן בדרום — זוהי המציאות החדשה.

"ישיראל השנייה". אילו היתה לישראל הנהגה פוליטית של ממש, שאינה שריד ה גשו המורח-אירופי, היה מצב זה מהתה לה אתגר, השופע סיכויים ואפשרויות. כי במאזן הסופי, זהו שינוי גדול לטובה. לישראל יהיה הרבה יותר קל להשתלב, ב כוא היום, באיחוד מרחבי רבי-מדינות, בו קיים מאזן של כוחות מגוונים, מאשר באי חוד בו קיים, מלבדה, רק מדינת-ענק אחת. באותו זמן חל שינוי חשוב נוסף: העם ה כורדי, שהוא מוסלמי אך לא ערבי, הצליח להשיג בכוח-הגושק הבטחה של עצמאות חל קית בעיראק. כך עשויה עיראק להפוך, במי רוצת הנמק, למעין פדרציה בתוך קונפדרציה — דבר שיהיה אף הוא דוגמה לסובלנות ולדו-קיום ולא-ערבים. בעיני ה ערבים מהחה כורדיסטאן כבר כיום מעין "ישראל שנייה".

אירוע פוריימי, כאחד מאלפי החגיגות שנער כו השבוע בגני-הילדים של ישראל, נקטה ממשלת ישראל בקו מסוכן מאד. כי המסקנה היתה שכל זה אינו נוגע לישראל, וכי לממ שלת ישראל אין מה לעשות בנידון. אבל רק המסקנה השנייה היתה נכונה. לא כל יום פורים. אחרי שנגזרו המסיבות בישראל, נשאר על כנו המצב החדש בדמשק (ראה הלנה).

יחסים מרחביים הדרך השנייה

אחרי רעידת-אדמה, מחפשים מימיו של נהר גדול אפיק חדש. הם מפלסים להם דרך אל הים. לעולם לא תהיה הדרך ישרה. הזרם ניתקל בהר, סוטה הצידה, מתפתל ומת עקל. לעיתים נדמה כאילו הנהר חוזר כלעור מת שבא, או שהוא מסתובב בעיגולים. אך כל המבין את חוקי הטבע יודע: סופו להגיע אל הים.

כל תנועה היסטורית גדולה דומה לנהר כזה. כזאת היתה הציונות. כזאת היא, כיום, התנועה הלאומית הערבית.

שלוש במזרח. מלבד תוגים קטנטנים של שליטי ובעלי זכויות-יתר, מאזחדים כל עשרות מיליוני הערבים, מן האוקיינוס ועד למפרץ הפרסי, בכמה שאיפות כלליות, מ עורפלות אך עקשניות. שלוש העיקריות: אי תלות במעצמות זרות, קידמה חברתית ואי חוד כל-ערבי.

כל אחת מן המטרות האלה יכולה להת גשם בדרכים שונות ומשונות, ואין כיום גורם בעולם הערבי כולו שבידיו ישנו פת רון מושלם ומגובש. על כן נושאים כל ה מאמצים הערביים, בשנים האחרונות, אופי של גישושים, חלקם מוצלחים, חלקם כוש לים. במסגרת נסיונות גישוש אלה הוקמה הרפובליקה הערבית המאוחדת.

"איחוד המטרות". פירוק רעים הר

תומכים אחרים בבית זו: שריות-הביון האמריקאיים, הסבורים כי זוהי האלטרנטיבה היחידה למחפכה קומוניסטית.